

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITÉ

Betreft: - **Gewestbevoegdheid inzake vestigingsvoorwaarden**
- **Discussie met de federale overheid**

1. INLEIDING

Op 23 oktober 2015 stelde de Belgische Staat een beroep in tot nietigverklaring van een aantal bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2015 “tot wijziging van regelgeving met betrekking tot het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer en het verkeersveiligheidsbeleid, wat betreft bevoegdheden, overgedragen in het kader van de zesde staatshervorming”.

Het elfde middel van het verzoekschrift is gericht tegen de artikelen 221 tot 226 en 228 tot 229 van de Hoofdstukken 31 en 32 van het bestreden besluit, die betrekking hebben op respectievelijk het koninklijk besluit van 22 mei 2014 “betreffende het goederenvervoer over de weg” en het koninklijk besluit van 22 mei 2014 “betreffende het reizigersvervoer over de weg”.

Het Vlaamse Gewest is van oordeel dat de bestreden bepalingen telkens tot de gewestbevoegdheid inzake de vestigingsvoorwaarden (art. 6, §1, VI, eerste lid, 6° BWHI) behoren, die immers het volledige toepassingsgebied inzake vestigingsvoorwaarden bevat (met uitzondering van de gezondheidszorgberoepen en de dienstverlenende intellectuele beroepen).

Dit standpunt is onder meer gesteund op de duidelijke adviezen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekt bij het ontwerp van koninklijk besluit “betreffende het eRegister van wegvervoersondernemingen” (advies nr. 56.605/VR van 17 november 2014) en bij het ontwerp van het bestreden besluit (advies nr. 57.371/VR/3 van 15 juni 2015).

Dit standpunt wordt daarenboven bijgetreden door de auditeur bij afdeling Bestuursrechtspraak in het verslag van 3 oktober 2017 betreffende de vordering tot nietigverklaring, waarin het elfde middel ongegrond wordt geacht.

De Belgische Staat erkent intussen weliswaar de gewestelijke bevoegdheid wat betreft de “toegang tot het beroep”, maar volhardt echter in zijn stelling dat de “toegang tot de markt” een federale (residuaire) bevoegdheid zou blijven uitmaken.

De houding van de Belgische Staat vormt een belemmering voor de uitoefening van de overgedragen bevoegdheden door het Vlaamse Gewest en brengt daarenboven de continuïteit in het kader van de overgedragen bevoegdheden ernstig in het gedrang.

2. UITEENZETTING

De “vestigingsvoorwaarden” werden met artikel 17 Bijzondere Wet Zesde Staatshervorming overgedragen van de federale overheid naar de gewesten.

Overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 6° BWHI zijn de gewesten voortaan bevoegd voor: “6° De vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorgberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen;”

Aanvankelijk verdedigde de federale overheid het standpunt dat de regionalisering van de vestigingsvoorwaarden geen algemene strekking had doch enkel betrekking zou hebben op de beroepen die door de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie werden gereguleerd. De beroepen gereguleerd door de FOD Mobiliteit en Vervoer zouden dus buiten de scope van deze bevoegdheidsoverdracht blijven.

Gelet op dit federale standpunt viel deze aangelegenheid dan ook volledig buiten het toepassingsgebied van de overdracht van zowel de personeelsleden als de middelen van de FOD Mobiliteit en Vervoer met het oog op de uitoefening van de aan de gewesten toegewezen bevoegdheden.

Er werden op dit vlak dan ook geen regelingen getroffen in het kader van het “Samenwerkingsprotocol tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake de uitoefening van de nieuwe geregionaliseerde bevoegdheden op het vlak van mobiliteit, verkeersveiligheid en binnenvaart voor de overgangperiode vanaf 1 juli 2014”.

De federale argumentatie werd echter volledig ontkracht door de afdeling Wetgeving van de Raad van State in het kader van zijn advies over een ontwerp van koninklijk besluit “betreffende het eRegister van wegvervoersondernemingen” (advies nr. 56.605/VR van 17 november 2014).

Intussen was de besluitvorming en regelgeving in het kader van de zesde staatshervorming evenwel voltooid. Gelet op het initiële, foutieve standpunt van de federale overheid, werden tot op heden dan ook geen personeelsleden en middelen overgedragen naar de gewesten met het oog op de uitoefening van de nochtans toegewezen bevoegdheid.

De federale overheid legde zich daarenboven slechts gedeeltelijk neer bij dit principiële advies van de Raad van State. Men erkende weliswaar dat de mobiliteitssector geen algemene uitzondering vormde op de bevoegdheidsoverdracht, maar houdt voor dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen:

- enerzijds de regels inzake de toegang tot het beroep, waarvan kan worden aangenomen dat de gewesten voortaan bevoegd zijn;
- en anderzijds de regels inzake de toegang tot de markt, die een federale aangelegenheid zouden zijn gebleven.

In een brief van 24 oktober 2017 deelde de federale minister van Mobiliteit François Bellot aan Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn Ben Weyts mee dat de FOD Mobiliteit en Vervoer vanaf 1 juli 2018 niet langer zou instaan voor de operationele activiteiten die verband houden met de gewestelijke bevoegdheid inzake de toegang tot het beroep.

In hetzelfde schrijven, op een ogenblik dat hij nog geen kennis had van het voormeld auditoraatsverslag van 3 oktober 2017 betreffende de vordering tot nietigverklaring, stelde de federale minister van Mobiliteit dat de gewestelijke bevoegdheid op het vlak van de toegang tot het

beroep geen enkele afbreuk doet aan de federale bevoegdheid betreffende de toegang tot de markt.

In zijn repliek van 13 december 2017 benadrukte de Vlaamse minister Ben Weyts de noodzaak van een ruimere overgangperiode opdat zijn administratie voldoende vertrouwd zou kunnen raken met de dossiers, processen en ICT-applicaties die de federale diensten momenteel gebruiken.

Onder verwijzing naar voormeld auditoraatsverslag en onder voorbehoud van het latere arrest van de Raad van State merkte Vlaams minister Ben Weyts daarenboven op dat deze overgangperiode niet enkel betrekking heeft op de materie "toegang tot het beroep" maar ook op de materie "toegang tot de markt".

Tot op heden heeft de federale minister van Mobiliteit nog steeds niet gereageerd op deze antwoordbrief. Er werden intussen geen afspraken gemaakt over de nochtans noodzakelijke regelingen tot uitoefening door de gewesten van dit bevoegdheidspakket.

Er bestaat dan ook onduidelijkheid of de federale overheid vanaf 1 juli 2018 al dan niet nog langer zal instaan voor de operationele activiteiten die verband houden met de gewestelijke bevoegdheid inzake de toegang tot het beroep.

Het spreekt voor zich dat een eenzijdige stopzetting, zonder dat het Vlaamse Gewest in staat is deze bevoegdheid zelfstandig en deskundig op zich te nemen, zal leiden tot grote beleidsmatige en operationele problemen en sociale en economische schade.

Ter voorbereiding van de bevoegdheidsoverdracht heeft het Departement Mobiliteit en Openbare Werken recent een overheidsopdracht gegund aan KPMG tot "Analyse van business- en ICT processen bij de federale overheid, met het oog op het implementeren van de bevoegdheden binnen de Vlaamse overheid".

Zonder bereidwillige medewerking vanwege de federale overheid kan deze opdracht, precies bedoeld om een vlotte overheveling van de bevoegdheden te verzekeren, niet behoorlijk uitgevoerd worden.

Naar analogie met het "Samenwerkingsprotocol tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake de uitoefening van de nieuwe geregionaliseerde bevoegdheden op het vlak van mobiliteit, verkeersveiligheid en binnenvaart voor de overgangperiode vanaf 1 juli 2014", zijn duidelijke afspraken vereist met betrekking tot de vestigingsvoorwaarden (zowel toegang tot het beroep als toegang tot de markt) "teneinde de gewesten toe te laten de overgedragen bevoegdheden operationeel te beheren en teneinde de continuïteit in het kader van de overgedragen bevoegdheden te verzekeren" (cf. art. 2 van het protocol van 15 mei 2014).

3. VOORSTEL VAN BESLISSING

Het Overlegcomité gelast de federale overheid om:

- de dienstverlening op het vlak van de toegang tot het beroep ook na 1 juli 2018 te blijven verzekeren tot 1 februari 2019 opdat deze gewestbevoegdheid op een actieve en constructieve wijze kan worden overgedragen aan de gewesten;
- in afwachting en onder voorbehoud van het arrest van de Raad van State over de bevoegdheid inzake de toegang tot de markt (elfde middel in het kader van het beroep tot nietigverklaring van een aantal bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 10

juli 2015 “tot wijziging van regelgeving met betrekking tot het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer en het verkeersveiligheidsbeleid, wat betreft bevoegdheden, overgedragen in het kader van de zesde staatshervorming”), op een actieve en constructieve wijze medewerking te verlenen aan de voorbereiding van de bevoegdheidsoverdracht op het vlak van de toegang tot de markt, dit onder meer in het kader van de overheidsopdracht gegund door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken aan KPMG tot “Analyse van business- en ICT processen bij de federale overheid, met het oog op het implementeren van de bevoegdheden binnen de Vlaamse overheid”.

- Nadat de Raad van State bij arrest uitsluitsel zal hebben gegeven aan de toewijzing van de bevoegdheid inzake toegang tot de markt, zal ingeval van kwalificatie als gewestmaterie door de federale overheid een voldoende lange overgangperiode worden voorzien opdat deze bevoegdheid eveneens op een actieve en constructieve wijze kan worden overgedragen aan de gewesten.

4. REGERINGSLEDEN DIE HET DOSSIER INDIENEN

Het dossier wordt ingediend door Geert Bourgeois, Minister-President van de Vlaamse Regering.

De Minister-President van de Vlaamse Regering

Geert BOURGEOIS